ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 10ης Ιανουαρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-101/99,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office) (Ηνωμένο Βασίλειο), προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

The Queen

και

Intervention Board for Agricultural Produce,

ex parte:

British Sugar plc,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ 1981, L 177, σ. 4), όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 305/91 του Συμβουλίου, της 4ης Φεβρουαρίου 1991 (ΕΕ 1991, L 37,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

σ. 1), ως προς το κύρος του κανονισμού (ΕΟΚ) 2630/81 της Επιτροπής, της 10ης Σεπτεμβρίου 1981, περί ειδικών λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος των πιστοποιητικών εισαγωγής και εξαγωγής στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ 1981, L 258, σ. 16), ως προς την ερμηνεία και το κύρος του κανονισμού (ΕΟΚ) 2670/81 της Επιτροπής, της 14ης Σεπτεμβρίου 1981, για τη θέσπιση των λεπτομερειών εφαρμογής για την εκτός ποσοστώσεως παραγωγή στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ 1981, L 262, σ. 14), όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3559/91 της Επιτροπής, της 6ης Δεκεμβρίου 1991 (ΕΕ 1991, L 336, σ. 26), και ως προς την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 3665/87 της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1987, για κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ 1987, L 351, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από την F. Macken, πρόεδρο τμήματος, τη N. Colneric (εισηγητή), και τους C. Gulmann, J.-P. Puissochet και J. N. Cunha Rodrigues, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η British Sugar plc, εκπροσωπούμενη από τους T. Sharpe, QC, και D. Jowell, barrister, εντολοδόχων των R. Fleck και A. Lidbetter, solicitors,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τη M. Ewing, επικουρούμενη από τον K. Parker, QC,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις K. Rispal-Bellanger και C. Vasak,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον P. Oliver,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της British Sugar plc, εκπροσωπούμενης από τους T. Sharpe και D. Jowell, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενης από την G. Amodeo, επικουρούμενη από τον K. Parker, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον P. Oliver, κατά τη συνεδρίαση της 8ης Μαρτίου 2001,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Μαΐου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 26ης Φεβρουαρίου 1999, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 18 Μαρτίου 1999, το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office), υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), έξι προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ 1981, L 177, σ. 4), όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 305/91 του Συμβουλίου, της 4ης Φεβρουαρίου 1991 (ΕΕ 1991, L 37, σ. 1, στο εξής: βασικός κανονισμός), ως προς το κύρος του κανονισμού (ΕΟΚ) 2630/81 της Επιτροπής, της 10ης Σεπτεμβρίου 1981, περί ειδικών λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος των πιστοποιητικών εισαγωγής και εξαγωγής στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ 1981, L 258, σ. 16), ως προς την ερμηνεία και το

κύρος του κανονισμού (ΕΟΚ) 2670/81 της Επιτροπής, της 14ης Σεπτεμβρίου 1981, για τη θέσπιση των λεπτομερειών εφαρμογής για την εκτός ποσοστώσεως παραγωγή στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ 1981, L 262, σ. 14), όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3559/91 της Επιτροπής, της 6ης Δεκεμβρίου 1991 (ΕΕ 1991, L 336, σ. 26, στο εξής: κανονισμός 2670/81), και ως προς την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 3665/87 της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1987, για κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ 1987, L 351, σ. 1).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο προσφυγής που άσκησε η British Sugar plc (στο εξής: British Sugar) ενώπιον του αιτούντος Δικαστηρίου κατόπιν της αποφάσεως του Intervention Board for Agricultural Produce (στο εξής: IBAP) με την οποία την υποχρέωσε να καταβάλει ένα ποσό δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81 για τη μη διάθεση ζάχαρης Γ εκτός της Κοινότητας και απέρριψε την αίτησή της για την καταβολή επιστροφών λόγω εξαγωγής ζάχαρης.

Το κοινοτικό δίκαιο

3 Ο βασικός κανονισμός σκοπεί, στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης (στο εξής: ΚΟΑ της ζάχαρης), στη διατήρηση των αναγκαίων εγγυήσεων όσον αφορά την απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο των παραγωγών προϊόντων βάσεως όπως είναι οι παραγωγοί ζάχαρης της Κοινότητας και στην εγγύηση της ασφάλειας εφοδιασμού σε ζάχαρη, σε λογικές τιμές, του συνόλου των καταναλωτών διά της σταθεροποιήσεως της αγοράς ζάχαρης.

4 Προκειμένου να συγκρατηθεί η παραγωγή ζάχαρης στην Κοινότητα, ο βασικός κανονισμός θέσπισε ένα καθεστώς ποσοστώσεων παραγωγής που αποτελεί, κατά τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, ένα μέσο εγγυήσεως στους παραγωγούς των κοινοτικών τιμών και της διαθέσεως της παραγωγής τους.

5 Το άρθρο 24, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του βασικού κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού, νοείται ως:

α) ζάχαρη Α [...] οιαδήποτε ποσότητα ζάχαρης [...] που παράγεται για λογαριασμό μιας συγκεκριμένης περιόδου εμπορίας στα όρια της ποσοστώσεως Α της εν λόγω επιχειρήσεως·

β) ζάχαρη Β [...] οιαδήποτε ποσότητα ζάχαρης [...] που παράγεται για λογαριασμό μιας συγκεκριμένης περιόδου εμπορίας και που υπερβαίνει την ποσόστωση Α χωρίς να υπερβαίνει το άθροισμα των ποσοστώσεων Α και Β της εν λόγω επιχειρήσεως·

γ) ζάχαρη Γ [...], οιανδήποτε ποσότητα ζάχαρης [...] που παράγεται για λογαριασμό μιας συγκεκριμένης περιόδου εμπορίας και που είτε υπερβαίνει το άθροισμα των ποσοστώσεων Α και Β της εν λόγω επιχειρήσεως είτε έχει παραχθεί από επιχείρηση που δεν διαθέτει ποσοστώσεις.»

6 Οι προϋποθέσεις διαθέσεως της ζάχαρης ποικίλλουν ανάλογα με τον χαρακτηρισμό της. Η ζάχαρη Α και η ζάχαρη Β αποτελούν το αντικείμενο διαφόρων μηχανισμών στηρίξεως που προβλέπονται από τον βασικό κανονισμό, ενώ η ζάχαρη που έχει παραχθεί σε αντιστοιχία προς την ποσόστωση Α τυγχάνει εγγυήσεων υψηλοτέρου επιπέδου από αυτό που προβλέπεται για τη ζάχαρη Β. Οι τιμές καθορίζονται κανονικά πριν από την έναρξη κάθε περιόδου εμπορίας, η οποία διαρκεί από την 1η Ιουλίου ενός έτους μέχρι τις 30 Ιουνίου του επομένου έτους.

7 Οι ποσότητες ζάχαρης Α και Β μπορούν να εξάγονται προς τρίτες χώρες τυγχάνοντας ενισχύσεως λόγω εξαγωγής, η οποία αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των κοινοτικών τιμών και των τιμών της παγκόσμιας αγοράς ζάχαρης. Η ενίσχυση αυτή καταβάλλεται υπό τη μορφή επιστροφών λόγω εξαγωγής σύμφωνα με το άρθρο 19 του βασικού κανονισμού. Το άρθρο 3 του κανονισμού 3665/87 προβλέπει τα εξής:

«1. Ως ημέρα της εξαγωγής νοείται η ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιείται η αποδοχή από την τελωνειακή υπηρεσία της διασάφησης εξαγωγής, στην οποία αναφέρεται ότι θα ζητηθεί επιστροφή.

[...]

3. Εξομοιώνεται με την αποδοχή της διασάφησης εξαγωγής οποιαδήποτε άλλη πράξη που έχει τα ίδια νομικά αποτελέσματα με την αποδοχή αυτή.

[...]»

8 Το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 4, του εν λόγω κανονισμού εξαρτά την πληρωμή της επιστροφής λόγω εξαγωγής από την αποδοχή της διασαφήσεως εξαγωγής και από την προσκόμιση της αποδείξεως της εξαγωγής, η οποία πρέπει να παρασχεθεί, πλην «περιπτώσεων ανωτέρας βίας», εντός εξήντα ημερών από την ημερομηνία της αποδοχής αυτής.

9 Οι παραγωγοί καλούνται, μέσω πολύπλοκου μηχανισμού χρηματοδοτήσεως, να υποστούν το κόστος αυτών των επιστροφών, ενώ η ΚΟΑ της ζάχαρης πρέπει να αυτοχρηματοδοτείται.

10 Οι παραγωγοί ζάχαρης οφείλουν να πληρώνουν, για τα ζαχαρότευτλα που χρησιμοποιούν στην παρασκευή ζάχαρης Α και Β, μια ελάχιστη τιμή που είναι ανώτερη για τη ζάχαρη Α από τη ζάχαρη Β. Τέτοια υποχρέωση δεν υφίσταται για τα ζαχαρότευτλα που μεταποιούνται σε ζάχαρη Γ.

11 Ενώ η λειτουργία του καθεστώτος για τη ζάχαρη Α και Β είναι επακριβώς οργανωμένη, μόνον οι ουσιώδεις αρχές της λειτουργίας του καθεστώτος της ζάχαρης Γ διατυπώνονται. Το άρθρο 26, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του βασικού κανονισμού ορίζει τα εξής:

«[...] η ζάχαρη Γ που δεν μεταφέρεται βάσει του άρθρου 27 και η ισογλυκόζη Γ δεν δύνανται να διατεθούν στην εσωτερική αγορά της Κοινότητας και πρέπει να εξαχθούν σε φυσική κατάσταση πριν από την 1η Ιανουαρίου που ακολουθεί μετά το τέλος της σχετικής περιόδου εμπορίας.»

Καμία επιστροφή λόγω εξαγωγής δεν προβλέπεται για τη ζάχαρη Γ.

12 Η υποχρέωση εξαγωγής αμβλύνεται εντούτοις από τη δυνατότητα μεταφοράς που προβλέπεται στο άρθρο 27 του βασικού κανονισμού, όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 192/82 του Συμβουλίου, της 26ης Ιανουαρίου 1982 (ΕΕ 1982, L 21, σ. 1), το οποίο ορίζει τα εξής:

«1. Κάθε επιχείρηση δύναται να αποφασίσει να μεταφέρει στην επόμενη περίοδο εμπορίας, για λογαριασμό της παραγωγής της περιόδου αυτής, ολόκληρο ή μέρος της παραγωγής ζάχαρης που υπερβαίνει τη ποσόστωση Α. Η απόφαση αυτή είναι αμετάκλητη.

2. Οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν την απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1:

— ανακοινώνουν στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, πριν από την 1η Φεβρουαρίου, την ή τις ποσότητες που θα μεταφερθούν, και

— δεσμεύονται να αποθηκεύουν αυτήν ή αυτές τις ποσότητες [...].

[...]»

13 Οι λεπτομέρειες της μεταφοράς ρυθμίζονται με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 65/82 της Επιτροπής, της 13ης Ιανουαρίου 1982, για τη θέσπιση των λεπτομερειών εφαρμογής για τη μεταφορά ζάχαρης στην επόμενη περίοδο εμπορίας (ΕΕ 1982, L 9, σ. 14), όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 948/82 της Επιτροπής, της 26ης Απριλίου 1982 (ΕΕ 1982, L 113, σ. 7, στο εξής: κανονισμός 65/82), ο οποίος εκθέτει στη δεύτερη αιτιολογική του σκέψη τα ακόλουθα:

«[...] η έννοια της μεταφοράς μπορεί προφανώς να αφορά μόνον τη ζάχαρη που πραγματικά παράγεται· [...] συνεπώς πρέπει να ορισθεί ότι η επιχείρηση μπορεί να αποφασίσει τη μεταφορά μόνον της ζάχαρης που υπερβαίνει την ποσόστωση Α και η παραγωγή της οποία έχει διαπιστωθεί από το σχετικό κράτος μέλος, καθώς επίσης και τον καθορισμό των κατάλληλων λεπτομερειών για τη σχετική διαπίστωση, και ιδίως τα στοιχεία που πρέπει προς τούτο να ανακοινωθούν από την επιχείρηση».

14 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 65/82:

«Επιχείρηση δύναται να αποφασίσει να μεταφέρει μόνο ζάχαρη της οποίας η παραγωγή ως ζάχαρη Β ή ζάχαρη Γ διαπιστώνεται ως τέτοια από το εν λόγω κράτος μέλος.»

15 Σύμφωνα με το άρθρο 13 του βασικού κανονισμού, για όλες τις εξαγωγές ζάχαρης από την Κοινότητα απαιτείται η υποβολή πιστοποιητικού εξαγωγής. Το πιστοποιητικό αυτό εξαρτάται από ορισμένες προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 4 του κανονισμού 2630/81, το οποίο ορίζει τα εξής:

«Η χορήγηση πιστοποιητικού εξαγωγής, για τη ζάχαρη Γ [...] δεν δύναται να πραγματοποιηθεί παρά αφού ο ενδιαφερόμενος παρασκευαστής αποδείξει στον αρμόδιο οργανισμό ότι η ποσότητα για την οποία ζητεί το πιστοποιητικό, ή η ισοδύναμη ποσότητα, έχει παραχθεί πραγματικά πέραν των ποσοστώσεων Α και Β της εν λόγω επιχειρήσεως, λαμβανομένων υπόψη, όσον αφορά τη ζάχαρη, των ποσοτήτων που μετεφέρθησαν, ενδεχομένως, στο εν λόγω έτος εμπορίας.»

16 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2630/81 επιβάλλει επιπλέον την υποχρέωση τα πιστοποιητικά εξαγωγής για τη ζάχαρη Γ να φέρουν τη μνεία «προς εξαγωγή σύμφωνα με το άρθρο 26, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1785/81».

17 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81 διευκρινίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θεωρείται ότι έχει πραγματοποιηθεί η εξαγωγή στην οποία αναφέρεται το άρθρο 26, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού. Η ζάχαρη πρέπει ιδίως να έχει εγκαταλείψει το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας. Πλην περιπτώσεις ανωτέρας βίας, όταν δεν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από αυτή τη διάταξη, η εν λόγω ποσότητα ζάχαρης Γ θεωρείται ότι διατέθηκε στην εσωτερική αγορά.

18 Τό άρθρο 3, παράγραφος 1, του βασικού κανονισμού 2670/81 ορίζει τα εξής:

«Για τις ποσότητες που, κατά την έννοια 1, παράγραφος 1, έχουν διατεθεί στην εσωτερική αγορά, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος εισπράττει ένα ποσό που είναι ίσο:

α) όσον αφορά τη ζάχαρη Γ, ανά 100 χιλιόχραμμα της εν λόγω ζάχαρης:

— με την υψηλότερη εισφορά κατά την εισαγωγή, η οποία εφαρμόζεται ανά 100 χιλιόγραμμα λευκής ή ακατέργαστης ζάχαρης, κατά περίπτωση, κατά το χρονικό διάστημα που περιλαμβάνει την περίοδο εμπορίας, κατά την οποία παρήχθη η εν λόγω ζάχαρη, και τους έξι μήνες που έπονται της περιόδου αυτής, και

— με 1,25 ECU·

[...]».

19 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81 ορίζει τα εξής:

«Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ανακοινώνει στους βιομηχάνους που υπόκεινται στην υποχρέωση πληρωμής του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 1, πριν από την 1η Μαΐου που έπεται της 1ης Ιανουαρίου που αναφέρεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β', το συνολικό ποσό που πρέπει να πληρώνουν.

Αυτό το συνολικό ποσό πληρώνεται από τους εν λόγω βιομηχάνους πριν από τις 20 Μαΐου του ίδιου έτους.»

Η διαφορά της κύριας δίκης

20 Από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι η British Sugar ήταν το 1992 η μόνη εταιρία στο Ηνωμένο Βασίλειο που παρήγε ζάχαρη από ζαχαρότευτλα. Διέθετε το σύνολο της ποσοστώσεως κοινοτικής παραγωγής που χορηγήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τον Αύγουστο του 1992, ή περί τον μήνα αυτόν, η British Sugar συνειδητοποίησε ότι η ποσότητα ζάχαρης που θα παρήγε κατά την περίοδο εμπορίας 1992/93 θα ήταν ασυνήθιστα μεγάλη.

21 Τον Σεπτέμβριο του 1992, η British Sugar υπέγραψε με έναν πελάτη σύμβαση για την εξαγωγή ζάχαρης που είχε παραχθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου εμπορίας 1992/93. Η σύμβαση αυτή τροποποιήθηκε μεταγενέστερα προκειμένου να προβλεφθεί η εξαγωγή ζάχαρης Γ, πριν πράγματι παραχθεί ποσότητα αντίστοιχη προς το άθροισμα των ποσοστώσεων Α και Β.

22 Στις 16 Οκτωβρίου 1992, η British Sugar ζήτησε από τον IBAP ένα «πιστοποιητικό εξαγωγής ζάχαρης Γ» για την εξαγωγή 10 000 τόνων ζάχαρης. Στις 26 Νοεμβρίου 1992, ζήτησε να της χορηγηθεί πιστοποιητικό για εξαγωγή επιπλέον 10 000 τόνων. Τα δύο πιστοποιητικά χορηγήθηκαν αυθημερόν. Ισχύοντα μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1993 και 28 Φεβρουαρίου 1993 αντιστοίχως, έφεραν τη μνεία που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2630/81. Δεν ζητήθηκε καμία απόδειξη για την προηγούμενη παραγωγή των ποσοστώσεων ζάχαρης Α και Β.

23 Στις 7 Ιανουαρίου 1993, ημερομηνία κατά την οποία η συνολική παραγωγή της British Sugar υπερέβη το άθροισμα των ποσοστώσεων Α και Β, η εξαχθείσα από τη British Sugar ποσότητα ζάχαρης ως ζάχαρης Γ ανερχόταν σε 16 650,465 τόνους.

24 Κατόπιν επισκέψεων επιθεωρήσεως που άρχισαν στις 23 Οκτωβρίου 1993, ο IBAP διαπίστωσε ότι είχαν πραγματοποιηθεί εξαγωγές ζάχαρης που χαρακτηρίστηκε ως ζάχαρη Γ.

25 Ειδοποιηθείσες από τον IBAP, οι τελωνειακές αρχές άρχισαν έρευνες που ολοκληρώθηκαν τον Απρίλιο του 1995. Η Επιτροπή, πληροφορηθείσα από τον IBAP για μια, όπως εφέρετο, παράβαση των κανόνων που διέπουν την ΚΟΑ της ζάχαρης, εξέθεσε στον IBAP τον Ιούλιο του 1996 ότι, κατ' αυτήν, η British Sugar όφειλε να πληρώσει ένα ποσό βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 2670/81. Τον Νοέμβριο του 1996, ο IBAP ειδοποίησε την British Sugar ότι δεν θεωρούσε τις εξαγωγές που πραγματοποιήθηκαν από τον Νοέμβριο του 1992 έως τον Ιανουάριο του 1993 ως εξαγωγές ζάχαρης Γ, αλλ' ως εξαγωγές ζάχαρης Α και Β και ότι κατά πάσα πιθανότητα θα υποχρεωνόταν να πληρώσει ένα ποσό δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού 2670/81. Στις 19 Μαΐου 1997, ο IBAP απαίτησε από τη British Sugar την πληρωμή 6 641 608,10 GBP.

26 Υπό τις συνθήκες αυτές, η British Sugar ζήτησε από τον IBAP, υπό το φως του μελετώμενου «νέου χαρακτηρισμού», την καταβολή επιστροφών λόγω εξαγωγής που θα δικαιούνταν κανονικά για τη ζάχαρη την οποία ο IBAP θεωρούσε εφεξής ως ζάχαρη Α και Β. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε από τον IBAP με έγγραφο της 5ης Ιουνίου 1997.

27 Στις 13 Αυγούστου 1997, η British Sugar ζήτησε από το αιτούν δικαστήριο να της επιτρέψει να υποβάλει αίτηση δικαστικού ελέγχου κατά της αποφάσεως του IBAP με την οποία την υποχρέωνε να πληρώσει ένα ποσό και αρνήθηκε να της χορηγήσει επιστροφές λόγω εξαγωγής. Η άδεια αυτή χορηγήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 1997.

28 To High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office), αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Βάσει του κοινοτικού καθεστώτος που ισχύει για τη ζάχαρη και ειδικότερα βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, μπορεί επιχείρηση στην οποία εθνική αρχή χορήγησε ποσόστωση να καταχωρίσει ποσότητα ζάχαρης ως ζάχαρη Γ όταν η ζάχαρη αυτή παρήχθη κατά τη διάρκεια περιόδου εμπορίας προτού η επιχείρηση συμπληρώσει πραγματικά την παραγωγή της ποσότητας ζάχαρης που ισοδυναμεί προς το σύνολο των ποσοστώσεών της Α και Β;

2) Αν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι καταφατική, μήπως το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2630/81 της Επιτροπής, της 10ης Σεπτεμβρίου 1981 [το οποίο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) 1464/95 της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 1995, σχετικά με ειδικές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των πιστοποιητικών εισαγωγής και εξαγωγής στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ 1995, L 144, σ. 14)], θεσπίστηκε καθ' υπέρβαση εξουσίας και είναι άκυρο για τον λόγο ότι επιβάλλει όρο ο οποίος δεν βρίσκεται στον κανονισμό 1785/81 ή δεν δικαιολογείται από αυτόν, δηλαδή, ότι το πιστοποιητικό εξαγωγής για τη ζάχαρη Γ μπορεί να εκδοθεί μόνον αφού η ενδιαφερόμενη επιχείρηση αποδείξει στον αρμόδιο οργανισμό ότι η ποσότητα για την οποία ζητεί το πιστοποιητικό, ή ισοδύναμη ποσότητα, έχει πραγματικά παραχθεί πέραν των ποσοστώσεων Α και Β της ενδιαφερομένης επιχειρήσεως;

3) Αν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα ή στο δεύτερο ερώτημα είναι αρνητική, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, μήπως η εθνική αρχή, εμμένοντας στο ότι η εξαχθείσα ως ζάχαρη Γ ζάχαρη ήταν ποσόστωση της ζάχαρης Α ή Β και/ή επιδιώκοντας την επιβολή επιβαρύνσεως σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονι-

σμού (ΕΟΚ) 2670/81 της Επιτροπής, της 14ης Σεπτεμβρίου 1981, επειδή η ενδιαφερόμενη επιχείρηση παρέλειψε να διαθέσει τη ζάχαρη Γ εκτός της ΕΚ, παραβιάζει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου:

α) την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης,

β) την αρχή της ασφαλείας δικαίου,

γ) την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων,

δ) την αρχή της αναλογικότητας,

ε) την αρχή της απαγορεύσεως της καταχρήσεως εξουσίας,

με αποτέλεσμα το αίτημα περί επιβολής επιβαρύνσεως στην παρούσα υπόθεση να είναι παράνομο και μη δυνάμενο να επιδιωχθεί δικαστικώς;

4) Περαιτέρω ή επικουρικώς, αν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι αρνητική:

α) Έχει η εθνική αρχή τη διακριτική ευχέρεια να μεταβάλει το ποσό της επιβαρύνσεως που πρέπει να επιβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2670/81 της Επιτροπής;

β) Αν η απάντηση στο τέταρτο ερώτημα, στοιχείο α), είναι καταφατική, ποιους παράγοντες μπορεί η εθνική αρχή να λάβει υπόψη κατά την άσκηση μιας τέτοιας διακριτικής ευχέρειας ενόψει, ειδικότερα, των περιστάσεων στην παρούσα υπόθεση;

γ) Αν η απάντηση στο τέταρτο ερώτημα, στοιχείο α), είναι αρνητική, είναι το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81 άκυρο στον βαθμό που αυτό απαιτεί η εθνική αρχή να επιβάλει επιβάρυνση ακόμη και όταν η ποσότητα ζάχαρης που διατέθηκε στην εσωτερική αγορά δεν υπερβαίνει, στην πράξη, το σύνολο των ποσοστώσεων Α και Β της ενδιαφερομένης επιχειρήσεως;

5) Εμποδίζεται η εθνική αρχή, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, να επιβάλει επιβάρυνση σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81 εφόσον δεν κοινοποίησε στην επιχείρηση μια τέτοια επιβάρυνση σύμφωνα με την προθεσμία του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81 πριν από την 1η Μαΐου του οικείου έτους και/ή υπό τις ανωτέρω περιστάσεις απαλλάσσεται η επιχείρηση από οποιαδήποτε υποχρέωση καταβολής μιας τέτοιας επιβαρύνσεως;

6) Υποχρεούται η εθνική αρχή, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, να καταβάλει τις επιστροφές εξαγωγής για τις οποίες η επιχείρηση έπρεπε να είχε υποβάλει αίτηση κατά τον χρόνο εξαγωγής και έπρεπε να είχαν καταβληθεί αν η περιγραφείσα ως ζάχαρη Γ και εξαχθείσα με πιστοποιητικά εξαγωγής ζάχαρης Γ είχε χαρακτηριστεί ως ποσόστωση ζάχαρης Α και Β, επειδή:

α) η εθνική αρχή μπορεί να δεχθεί αναδρομικώς τελωνειακή διασάφηση βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 3665/87 της Επιτροπής και οι περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως συνιστούν λόγο ανωτέρας βίας παρέχοντας στην αρχή αυτή τη δυνατότητα να παρατείνει την περίοδο προσκομίσεως της αποδείξεως βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού 3665/87 της Επιτροπής;

Και/ή επειδή:

β) Άρνηση καταβολής αυτών των επιστροφών εξαγωγής θα συνιστούσε παραβίαση των αρχών της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και/ή της ασφαλείας δικαίου και/ή της αναλογικότητας και/ή της απαγορεύσεως της κατα-χρήσεως εξουσίας;»

Επί του πρώτου ερωτήματος

29 Με το πρώτο του ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηρίσει μια ζάχαρη ως ζάχαρη Γ, όταν είναι αναμφισβήτητο ότι, κατά τη διάρκεια μιας περιόδου εμπορίας, παρήγαγε τη ζάχαρη αυτή πριν παραγάγει πράγματι ποσότητα ζάχαρης ισοδύναμης προς το άθροισμα των ποσοστώσεών της Α και Β.

Επιχειρήματα που διατυπώνονται στις παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο

30 Η British Sugar υποστηρίζει καταρχάς ότι ζάχαρη μπορεί να θεωρηθεί ως ζάχαρη Γ πριν πράγματι παραχθεί η ποσότητα που αντιστοιχεί στο άθροισμα των ποσοστώσεων Α και Β. Στο άρθρο 24, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχεία β' και γ', του βασικού κανονισμού αναφέρεται μόνον ότι οι ποσότητες ζάχαρης Γ είναι αυτές που υπερβαίνουν το άθροισμα των ποσοστώσεων Α και Β, πλην όμως αυτό δεν συνεπάγεται χρονολογική διαδοχική σειρά. Η ερμηνεία αυτή επιρρωννύεται από τη δυνατότητα μεταφοράς ζάχαρης στην επόμενη περίοδο εμπορίας, η οποία καθιστά πρόδηλον ότι ο χαρακτηρισμός ως ζάχαρη Γ δεν γίνεται απλώς μηχανικά. Οι επιχειρήσεις είναι ελεύθερες, όπως είναι το σωστό, να πωλούν ζάχαρη στην παγκόσμια αγορά ανά πάσα στιγμή.

31 Η British Sugar υποστηρίζει στη συνέχεια ότι ο κατάλληλος εφοδιασμός με ζάχαρη εντός της Κοινότητας εξασφαλίζεται με την επιδίωξη κέρδους, δεδομένου ότι τα χρηματοοικονομικά κίνητρα και οι ανάγκες αποδοτικότητας της παραγωγής ζάχαρης απομακρύνουν τον κίνδυνο παραγωγής ζάχαρης Γ σε βάρος της ζάχαρης Α και Β.

32 Τέλος, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις των διαφόρων κρατών μελών παράγουν ζάχαρη σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα, συνιστά αυθαιρεσία και δυσμενή διάκριση το να υποχρεωθεί η British Sugar να αναμείνει την ολοκλήρωση της δικής της παραγωγής ζάχαρης Α και Β πριν εμπορευθεί τη ζάχαρη Γ.

33 Αντιθέτως, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Γαλλική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, υποστηρίζουν ότι το άρθρο 24 του βασικού κανονισμού, κατά τη συνήθη γραμματική ερμηνεία του, επιβάλλει την τήρηση μιας χρονολογικής διαδοχικής σειράς.

34 Οι εν λόγω κυβερνήσεις τονίζουν ιδίως τον σκοπό της ΚΟΑ της ζάχαρης, όπως αυτός προκύπτει από τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του βασικού κανονισμού. Υπογραμμίζουν πόσο, κατ' αυτές, είναι σημαντικό οι παρασκευαστές ζάχαρης να συμπληρώνουν τις ποσοστώσεις τους Α και Β πριν αρχίσουν την παραγωγή ζάχαρης Γ, προκειμένου οι καλλιεργητές να αποκομίσουν πλήρως τα οφέλη που προβλέπονται από τον κανονισμό αυτό.

35 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προβάλλει επίσης την ασφάλεια του εφοδιασμού. Κατ' αυτήν, αν οι παραγωγοί προέβαιναν στην επιλογή να παράγουν και να εξάγουν ζάχαρη Γ, αντί να συμπληρώνουν τις ποσοστώσεις τους Α και Β και δεν επετύγχαναν τελικά αυτές τις ποσοστώσεις, θα ήταν διαθέσιμη για την κατανάλωση μικρότερη ποσότητα ζάχαρης. Επιπλέον, μια αύξηση της παγκόσμιας τιμής της ζάχαρης πάνω από την κοινοτική τιμή θα διακύβευε την ασφάλεια του εφοδιασμού.

36 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή υποστηρίζουν ακόμη ότι η ελευθερία των παραγωγών να μην ακολουθούν τη διαδοχική σειρά παραγωγής των ποσοστώσεων ζάχαρης που προβλέπεται στο άρθρο 24, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του βασικού κανονισμού θα είχε ως συνέπεια δυσκίνητες διαδικασίες ανακατατάξεως, πράγμα που θα διατάρασσε τη διαχείριση της αγοράς.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

37 Στο πλαίσιο της ΚΟΑ της ζάχαρης, όλη η ζάχαρη που παράγεται εντός της Κοινότητας υπάγεται σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες: ζάχαρη Α, ζάχαρη Β ή ζάχαρη Γ.

38 Κατά το άρθρο 24, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του βασικού κανονισμού, νοείται, για συγκεκριμένη περίοδο εμπορίας και για συγκεκριμένη επιχείρηση, ως ζάχαρη Α οποιαδήποτε ποσότητα ζάχαρης που παράγεται εντός των ορίων της ποσοστώσεως Α της επιχειρήσεως αυτής, ως ζάχαρη Β οποιαδήποτε ποσότητα ζάχαρης που υπερβαίνει την ποσότητα της Α χωρίς να υπερβαίνει το άθροισμα των ποσοστώσεών της Α και Β και ως ζάχαρη Γ οποιαδήποτε ποσότητα ζάχαρης που υπερβαίνει το άθροισμα των ποσοστώσεών της Α και Β ή παράγεται από επιχείρηση που δεν διαθέτει ποσοστώσεις.

39 Είναι αληθές ότι η διατύπωση της διατάξεως αυτής δεν σημαίνει ότι η παραγωγή πρέπει να ακολουθεί μια χρονολογική διαδοχική σειρά. Ο μόνος όρος για να θεωρηθεί μια ζάχαρη ως ζάχαρη Γ είναι, στην περίπτωση επιχειρήσεως που διαθέτει ποσοστώσεις, η υπέρβαση των ποσοστώσεων Α και Β.

40 Πάντως, η κατάταξη της ζάχαρης σε κατηγορίες επιβάλλεται χάριν της διαχειρήσεως της αγοράς προκειμένου να επιτευχθούν οι σκοποί της ΚΟΑ της ζάχαρης.

41 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι ο βασικός κανονισμός δημιούργησε ένα πλαίσιο προς τον σκοπό της διαχειρίσεως της καταστάσεως μιας παραγωγής που υπερβαίνει τις ποσοστώσεις Α και Β. Η κατηγορία της ζάχαρης Γ αφορά μόνον τα πλεονάσματα ζάχαρης που δεν θα πρέπει να επιφέρουν διαταραχή της αγοράς. Η ζάχαρη Γ μπορεί να μεταφερθεί στην επόμενη περίοδο εμπορίας. Όσον αφορά τη ζάχαρη Γ που δεν έχει μεταφερθεί, ο κοινοτικός νομοθέτης επέβαλε, με το άρθρο 26, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του βασικού κανονισμού, απαγόρευση διαθέσεως στην εσωτερική αγορά και, συνακόλουθα, υποχρέωση εξαγωγής.

42 Από το άρθρο 27, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του βασικού κανονισμού προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν την απόφαση να προβούν στη μεταφορά δεσμεύονται να αποθηκεύσουν τη μεταφερόμενη ποσότητα. Με τον κανονισμό 192/82, το Συμβούλιο τροποποίησε τον βασικό κανονισμό ως προς την περίοδο αποθηκεύσεως. Όπως προκύπτει από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη αυτού του κανονισμού, έπρεπε να καταργηθεί η ημερομηνία της 1ης Φεβρουαρίου για την έναρξη της περιόδου αποθηκεύσεως, ώστε οι παραγωγοί οι οποίοι, λόγω της περιοχής παραγωγής που είναι εγκατεστημένοι, αρχίζουν νωρίς την παραγωγή τους να μπορούν να κάνουν χρήση της δυνατότητας της μεταφοράς «μόλις η παραγωγή τους υπερβεί την ποσόστωση Α». Αυτό συνεπάγεται, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 53 και 54 των προτάσεών του, μια περί διαδοχικής σειράς ερμηνεία του άρθρου 24 του βασικού κανονισμού.

43 Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι η ΚΟΑ της ζάχαρης στηρίζεται σε ένα σύστημα αυτοχρηματοδοτήσεως. Δεν εισπράττεται καμία εισφορά για την παραγωγή ζάχαρης Γ των παρασκευαστών. Όμως, το κόστος των επιστροφών λόγω εξαγωγής χρηματοδοτείται από τις εισφορές στην παραγωγή. Επομένως, κάθε χαρακτηρισμό μιας ποσότητας ζάχαρης ως ζάχαρη Γ, πριν ολοκληρωθεί η πραγματική παραγωγή των ποσοτήτων ζάχαρης Α και Β, θα εγκυμονούσε τον κίνδυνο μιας διττής συνέπειας. Αφενός, οι παρασκευαστές θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να διαφύγουν την πληρωμή της εισφοράς επί της ζάχαρης ποσοστώσεως που θα έπρεπε να παραγάγουν, αυξάνοντας έτσι το τμήμα του κόστους που επιβαρύνει τους άλλους παραγωγούς ζάχαρης ποσοστώσεως. Αφετέρου, επί πλέον προσφορά ζάχαρης Γ στην παγκόσμια αγορά θα μπορούσε να επηρεάσει την τιμή στην αγορά αυτή και, επομένως, τις καταβλητέες επιστροφές λόγω εξαγωγής που χρηματοδοτούν μέσω των εισφορών την παραγωγή. Κατά συνέπεια, το να επιτραπεί η παραγωγή και η εξαγωγή ζάχαρης Γ χωρίς προηγούμενη παραγωγή των ποσοστώσεων ζάχαρης Α και Β θα μπορούσε να αποσταθεροποιήσει το σύστημα αυτοχρηματοδοτήσεως.

44 Οι σκέψεις αυτές αρκούν για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο κανονισμός προϋποθέτει την τήρηση μιας χρονολογικής διαδοχικής σειράς στην παραγωγή.

45 Υπό τις συνθήκες αυτές, ορθώς η Επιτροπή όρισε με το άρθρο 4 του κανονισμού 2630/81 ότι η χορήγηση πιστοποιητικού εξαγωγής για τη ζάχαρη Γ χρήζει αποδείξεως της προηγούμενης παραγωγής ζάχαρης Α και Β.

46 Εξάλλου, τίποτα δεν εμποδίζει τον κοινοτικό νομοθέτη, στον γεωργικό τομέα και προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι σκοποί της ΚΟΑ της ζάχαρης, να προτιμήσει ένα σύστημα ποσοστώσεων από ένα διαφορετικό σύστημα στηριζόμενο στην εκδοχή ότι, όπως υποστηρίζει η British Sugar, η επιδίωξη του κέρδους από τους επιχειρηματίες επιτρέπει αφ' εαυτής την επίτευξη των εν λόγω σκοπών.

47 Βεβαίως, η ημερομηνία από την οποία οι επιχειρήσεις μπορούν να αρχίσουν την εξαγωγή ζάχαρης Γ, ήτοι η ημερομηνία κατά την οποία, για συγκεκριμένη επιχείρηση, το σύνολο της παραγωγής της υπερβαίνει το άθροισμα των ποσοστώσεών της Α και Β, ποικίλλει ανάλογα ιδίως με τη ποσόστωση που χορηγείται σε κάθε επιχείρηση. Πάντως, σε αντίθεση προς τους ισχυρισμούς της British Sugar, το γεγονός αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά δυσμενή διάκριση. Πρόκειται απλώς για τη λογική συνέπεια της χορηγήσεως ποσοστώσεως σε συνάρτηση με τους σκοπούς που υπενθυμίζεται στη σκέψη 41 της παρούσας αποφάσεως.

48 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί απάντηση ότι το άρθρο 24, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ', του βασικού κανονισμού απαιτεί από μια επιχείρηση να έχει πράγματι παραγάγει ποσότητα ζάχαρης ισοδύναμης προς το άθροισμα των ποσοστώσεών της Α και Β πριν μπορέσει να χαρακτηρίσει μια ποσότητα ζάχαρης ως ζάχαρη Γ.

Επί του πέμπτου ερωτήματος

49 Με το πέμπτο ερώτημα, που πρέπει να εξεταστεί ως δεύτερο, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν, υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως της κύριας δίκης, η αρμόδια εθνική αρχή εμποδίζεται να επιβάλει σε μια επιχείρηση επιβάρυνση δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81, εφόσον δεν κοινοποίησε στην επιχείρηση αυτή μια τέτοια επιβάρυνση εντός της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 3, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού.

Επιχειρήματα που διατυπώνονται στις παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο

50 Η British Sugar υποστηρίζει ότι ο IBAP θα έπρεπε να αξιώσει την καταβολή ενός ποσού βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81 πριν από την 1η Μαΐου 1994, ήτοι την 1η Μαΐου που έπεται της 1ης Ιανουαρίου μετά τη λήξη της οικείας περιόδου εμπορίας η οποία, εν προκειμένω, ήταν η περίοδος εμπορίας 1992/93. Κατά την British Sugar, ο IBAP την πληροφόρησε μόλις στις 29 Σεπτεμβρίου 1994 για την πρόθεσή του να λάβει μέτρα λόγω της εξαγωγής ζάχαρης ως ζάχαρης Γ κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Το σχετικό ποσό δεν ζητήθηκε πριν από τις 6 Νοεμβρίου 1996 και για την καθυστέρηση αυτή δεν υπήρχε καμία δικαιολογία.

51 Μολονότι αναγνωρίζει ότι δεν ζητήθηκε από την British Sugar εντός της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81 ένα ποσό βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζει ότι ο χρόνος που χρειάστηκε για να κοινοποιηθεί μια τέτοια απαίτηση στην British Sugar οφείλεται στις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν προκειμένου να επιτευχθεί συμβιβασμός με τη διοίκηση των Customs & Excise και στην ανάγκη διαβεβαιώσεως, εκ μέρους της Επιτροπής, του βασίμου αυτής της αξιώσεως και του ορθού υπολογισμού του ύψους της. Κατά την εν λόγω κυβέρνηση, η British Sugar είχε απόλυτη συνείδηση του γεγονότος ότι, αν είχε εξαγάγει ζάχαρη ως ζάχαρη Γ πριν παραγάγει τις ποσοστώσεις της ζάχαρης Α και Β, θα μπορούσε να

της επιβληθεί πληρωμή ποσού πολλών εκατομμυρίων λιρών στερλινών (GBP) για τον λόγο ότι διέθεσε ζάχαρη Γ στην εσωτερική αγορά. Δεδομένου ότι η ομάδα συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης (ΟΣΚΠΑ ή UCLAF) διενεργούσε έρευνα επί της υποθέσεως, η Επιτροπή δεν θέλησε να λάβει θέση πριν από τον Ιούλιο του 1996, δηλαδή πριν ο UCLAF ολοκληρώσει την έρευνά του και καταρτίσει την έκθεσή του. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προσθέτει ότι επακολούθησε αλληλογραφία με την Επιτροπή προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι ο IBAP υπολόγισε ορθώς το ζητούμενο ποσό.

52 Κατά την Επιτροπή, το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81 έχει την έννοια ότι υποχρεώνει τα κράτη μέλη να ενεργήσουν εντός της προθεσμίας που τάσσει μόνον κατά το μέτρο που έχουν γνώση της συγκεκριμένης παρατυπίας.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

53 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο πέμπτο ερώτημα, πρέπει να υπομνησθούν ορισμένα χαρακτηριστικά του καθεστώτος της ζάχαρης Γ.

54 Πρώτον, η ζάχαρη Γ της οποίας η εμπορία δεν έχει τύχει μεταφοράς δεν μπορεί να διατεθεί στην εσωτερική αγορά και πρέπει, κατά συνέπεια, να εξαχθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου που ακολουθεί τη λήξη της οικείας περιόδου εμπορίας.

55 Δεύτερον, σύμφωνα με το άρθρο 13 του βασικού κανονισμού, για όλες τις εξαγωγές ζάχαρης από την Κοινότητα απαιτείται η υποβολή πιστοποιητικού εξαγωγής το οποίο, κατά το άρθρο 4 του κανονισμού 2630/81, μπορεί να χορηγείται μόνον αφού ο οικείος παρασκευαστής αποδείξει στην αρμόδια εθνική αρχή ότι η ποσότητα για την οποία ζητεί το πιστοποιητικό, ή ισοδύναμη ποσότητα, έχει όντως παραχθεί πέραν των ποσοστώσεων Α και Β αυτού του παρασκευαστή.

56 Τρίτον, αν δεν προσκομιστεί καμία απόδειξη για το ότι η ποσότητα της ζάχαρης Γ εξήχθη από την Κοινότητα, η ποσότητα αυτή θεωρείται ότι διατέθηκε στην εσωτερική αγορά. Στην περίπτωση αυτή, το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81 ορίζει ότι το οικείο κράτος μέλος ανακοινώνει στους παρασκευαστές που υπέχουν την υποχρέωση καταβολής του ποσού, πριν από την 1η Μαΐου που έπεται της 1ης Ιανουαρίου που ακολουθεί το τέλος της σχετικής περιόδου εμπορίας, το συνολικό πληρωτέο ποσό.

57 Η τασσόμενη με το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81 προθεσμία είναι απαρέγκλιτη και δεν συνοδεύεται με καμία εξαίρεση.

58 Εντούτοις, δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι η υπέρβαση της προθεσμίας αυτής μπορεί να δικαιολογείται σε μια ασυνήθιστη περίπτωση. Η εν λόγω προθεσμία του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού θα μπορούσε επομένως να μην τηρηθεί όταν η αρμόδια εθνική αρχή αγνοεί τις συγκεκριμένες περιστάσεις της παραγωγής ζάχαρης μιας επιχειρήσεως, η άγνοια δε αυτή μπορεί λογικά να οφείλεται στην εν λόγω επιχείρηση, δεδομένου ότι αυτή δεν ενήργησε καλοπίστως και δεν τήρησε όλες τις σχετικές διατάξεις.

59 Εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να προβεί στις εν προκειμένω αναγκαίες επαληθεύσεις και να συναγάγει συναφώς τις ενδεχόμενες συνέπειες, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τον βαθμό γνώσεως εκ μέρους της αρμόδιας εθνικής αρχής όσον αφορά τη συγκεκριμένη κατάσταση και της επιμελείας την οποία η αρχή αυτή επέδειξε.

60 Ως προς τα στοιχεία που διαθέτουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές, πρέπει να τονισθεί ότι το άρθρο 4 του κανονισμού 2630/81 απαιτεί από αυτές να επαληθεύουν τις προϋποθέσεις χορηγήσεως πιστοποιητικού εξαγωγής. Κατά συνέπεια, οι εν λόγω αρχές πρέπει να θεωρούνται ότι τηρούνται τακτικά ενήμερες με κάθε λεπτομέρεια ως προς

τα εθνικά στοιχεία παραγωγής και ότι διαθέτουν όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον καθορισμό των ποσοτήτων ζάχαρης που παράγονται και εξάγονται.

61 Επομένως, κρίνοντας αν δικαιολογείται η υπέρβαση της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81, το εθνικό δικαστήριο οφείλει να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές υποχρεούνται να επαληθεύουν αν η ποσότητα για την οποία ζητείται πιστοποιητικό εξαγωγής έχει πράγματι παραχθεί πέραν των ποσοστώσεων Α και Β. Η υπέρβαση δεν μπορεί να δικαιολογείται όταν η εθνική αρχή, όπως διαπίστωσε εν προκειμένω το αιτούν δικαστήριο, διέθετε πληροφοριακά στοιχεία για να διαπιστωθεί αν η επιχείρηση είχε ή δεν είχε πράγματι παραγάγει ποσότητα ζάχαρης ισοδύναμη προς το άθροισμα των ποσοστώσεών της Α και Β.

62 Η ερμηνεία αυτή του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2670/81 δεν μπορεί να αποδυναμωθεί από το επιχείρημα, που επικαλείται η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, ότι έρευνα διεξαχθείσα από τον UCLAF ή η ανάγκη συντονισμού με την Επιτροπή ως προς το απαιτητό ποσό μπορούν να δικαιολογούν αφ' εαυτών υπέρβαση της προθεσμίας που τάσσει η διάταξη αυτή. Διαπιστώνεται, συναφώς, κατ' ανάγκη ότι εναπόκειται αποκλειστικά στις αρμόδιες εθνικές αρχές να ελέγχουν τις προσκομιζόμενες αποδείξεις, να αποφασίζουν αν υφίσταται λόγος διενέργειας έρευνας και να συνάγουν εν προκειμένω τις διοικητικές συνέπειες.

63 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι στο πέμπτο ερώτημα πρέπει να δοθεί απάντηση ότι η αρμόδια εθνική αρχή δεν μπορεί καταρχήν να επιβάλει σε μια επιχείρηση την υποχρέωση καταβολής ποσού δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2670/81, όταν δεν έχει ειδοποιήσει την επιχείρηση αυτή για μια τέτοια απαίτηση εντός της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 3, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού. Υπέρβαση της προθεσμίας μπορεί να γίνει δεκτή οσάκις η αρμόδια εθνική αρχή, πλην περιπτώσεως αμελείας εκ μέρους της, αγνοούσε τις λεπτομέρειες της παραγωγής ζάχαρης της επιχειρήσεως και η άγνοια αυτή μπορεί λογικά να καταλογισθεί στην εν λόγω επιχείρηση, δεδομένου ότι αυτή δεν ενέργησε καλοπίστως και δεν τήρησε όλες τις σχετικές διατάξεις.

Επί του έκτου ερωτήματος

64 Με το έκτο του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν η αρμόδια εθνική αρχή μπορεί, χωρίς να παραβεί ούτε τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού 3665/87 ούτε τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, να αρνηθεί να αποδεχθεί αναδρομικώς τελωνειακή διασάφηση που υποβάλλεται προς τον σκοπό λήψεως των επιστροφών λόγω εξαγωγής και παρατάσεως της προθεσμίας που προβλέπεται για την απόδειξη της εξαγωγής, όταν, συνεπεία του γεγονότος ότι η επιχείρηση ζήτησε και έλαβε από την αρχή αυτή πιστοποιητικό εξαγωγής ζάχαρης Γ για ζάχαρη που δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ζάχαρη Γ, η επιχείρηση ούτε ζήτησε ούτε έλαβε τις επιστροφές λόγω εξαγωγής τις οποίες θα δικαιούνταν αν η ζάχαρη είχε εξαχθεί ως ζάχαρη Α ή Β.

Επιχειρήματα που διατυπώνονται στις παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο

65 Η British Sugar εκθέτει ότι, δεδομένου ότι η ζάχαρη που εξήγαγε από τον Νοέμβριο του 1992 έως τον Ιανουάριο του 1993 δεν ήταν, κατά τον IBAP, ζάχαρη Γ, αλλά ζάχαρη Α ή Β, δικαιούται περίπου 6 εκατομμύρια GBP ως επιστροφές λόγω εξαγωγής που θα είχε λάβει κατά τον χρόνο των υπό κρίση περιστατικών λόγω εξαγωγής ζάχαρης Α και Β προς τρίτες χώρες. Υποστηρίζει ότι, καθόσον επιτρέπεται ο εκ νέου χαρακτηρισμός αναδρομικώς μιας ζάχαρης ως ζάχαρης Α και Β, θα πρέπει να επιτρέπεται η αποδοχή διασαφήσεως εξαγωγής με αναδρομικά αποτελέσματα.

66 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι, και υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως της κύριας δίκης, η αρμόδια εθνική αρχή δεν έχει ούτε την εξουσία καταβολής επιστροφών λόγω εξαγωγής ούτε την εξουσία αποδοχής διασαφήσεως εξαγωγής με αναδρομικά αποτελέσματα. Δήλωση εξαγωγής θα πρέπει να υφίσταται πριν από τη διενέργεια της εξαγωγής. Το γεγονός ότι η British Sugar δεν τήρησε την κοινοτική ρύθμιση δεν μπορεί να συνιστά «περίπτωση ανωτέρας βίας» κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 3665/87. Η Επιτροπή προσθέτει ότι, χωρίς μια τέτοια προηγούμενη διασάφηση, ο κίνδυνος απάτης και καταχρήσεων είναι προφανής.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

67 Από το κείμενο του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 4, του κανονισμού 3665/87 προκύπτει σαφώς ότι, πρώτον, η αποδοχή της διασαφήσεως εξαγωγής και, στη συνέχεια, η απόδειξη της εξαγωγής, που παρέχεται εντός προθεσμίας εξήντα ημερών από την ημερομηνία αυτής της αποδοχής, συνιστούν, πλην περιπτώσεως ανωτέρας βίας, απαραίτητες προϋποθέσεις για την πληρωμή της επιστροφής λόγω εξαγωγής.

68 Κατά την ένατη αιτιολογική σκέψη του βασικού κανονισμού, οι αρμόδιες εθνικές αρχές πρέπει να είναι σε θέση να παρακολουθούν συνεχώς την κίνηση των εμπορικών συναλλαγών με τις τρίτες χώρες για να μπορούν να εκτιμούν την εξέλιξή τους και, ενδεχομένως, να εφαρμόζουν τα αναγκαία προς τούτο μέτρα που προβλέπονται από τον εν λόγω κανονισμό. Προς τον σκοπό αυτό, προβλέπεται η χορήγηση πιστοποιητικών. Κατά συνέπεια, για να διατηρηθεί αυτός ο έλεγχος, μια διασάφηση εξαγωγής δεν μπορεί να γίνεται δεκτή μετά τη διενέργεια της εξαγωγής.

69 Ως προς την έννοια της ανωτέρας βίας που χρησιμοποιείται στο άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 3665/87, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η έννοια αυτή πρέπει να θεωρηθεί ότι αφορά ανώμαλες περιστάσεις μη εξαρτώμενες από την επιρροή του εξαγωγέα (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, την απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1970, 11/70, Internationale Handelsgesellschaft, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 581, σκέψη 23). Σφάλμα του εξαγωγέα ως προς την κατάταξη ζάχαρης δεν ισοδυναμεί προς μια τέτοια περίσταση.

70 Η αναφορά του αιτούντος δικαστηρίου στις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει την έννοια ότι το εν λόγω δικαστήριο ερωτά αν οι ειδικές περιστάσεις της υποθέσεως της κύριας δίκης υποχρεώνουν, λαμβανομένων υπόψη των αρχών αυτών, τις αρμόδιες εθνικές αρχές να καταβάλουν τις επιστροφές λόγω εξαγωγής.

71 Πρέπει να υπομνησθεί ότι οι προϋποθέσεις που έχουν εφαρμογή στην πληρωμή επιστροφών λόγω εξαγωγής γεωργικών προϊόντων διατυπώνονται στον κανονισμό 3665/87. Ενόψει της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα, κανένα στοιχείο δεν πιθανολογεί ότι μια κατάσταση όπως η περιγραφόμενη από το αιτούν δικαστήριο θα μπορούσε να δικαιολογήσει το να μη ληφθούν υπόψη αυτές οι προϋποθέσεις.

72 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, σε μια κατάσταση όπως η περιγραφόμενη από το αιτούν δικαστήριο, άρνηση πληρωμής των επιστροφών λόγω εξαγωγής δεν συνιστά παραβίαση μιας γενικής αρχής του κοινοτικού δικαίου.

73 Ενόψει των ανωτέρω σκέψεων, στο έκτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η αρμόδια εθνική αρχή μπορεί, χωρίς ούτε να παραβαίνει τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού 3665/87 ούτε να παραβιάζει τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, να αρνείται να αποδεχθεί αναδρομικά διασάφηση εξαγωγής που υποβάλλεται προς τον σκοπό λήψεως επιστροφών λόγω εξαγωγής και παρατάσεως της προθεσμίας που προβλέπεται για την προσκόμιση της αποδείξεως της εξαγωγής, όταν, λόγω του γεγονότος ότι η επιχείρηση ζήτησε και έλαβε από την αρχή αυτή πιστοποιητικό εξαγωγής ζάχαρης Γ για ζάχαρη που δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ζάχαρη Γ, η επιχείρηση ούτε ζήτησε ούτε έλαβε επιστροφές λόγω εξαγωγής τις οποίες θα δικαιούνταν αν η ζάχαρη είχε εξαχθεί ως ζάχαρη Α ή Β.

Επί του δεύτερου, του τρίτου και του τέταρτου ερωτήματος

74 Ενόψει των απαντήσεων που δόθηκαν στο πρώτο, το πέμπτο και το έκτο ερώτημα, παρέλκει απάντηση στο δεύτερο, το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

75 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, η Γαλλική Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office), με διάταξη της 26ης Φεβρουαρίου 1999, αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 24, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 305/91 του Συμβουλίου, της 4ης Φεβρουαρίου 1991, απαιτεί από μια επιχείρηση να έχει πράγματι παραγάγει ποσότητα ζάχαρης ισοδύναμης προς το άθροισμα των ποσοστώσεών της Α και Β πριν μπορέσει να καταχωρίσει τη ζάχαρη ως ζάχαρη Γ.

2) **Η αρμόδια εθνική αρχή δεν μπορεί καταρχήν να επιβάλει σε μια επιχείρηση την υποχρέωση καταβολής ποσού δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2670/81 της Επιτροπής, της 14ης Σεπτεμβρίου 1981, για τη θέσπιση των λεπτομερειών εφαρμογής για την εκτός ποσοστώσεως παραγωγή στον τομέα της ζάχαρης, όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3559/91 της Επιτροπής, της 6ης Δεκεμβρίου 1991, όταν δεν έχει ειδοποιήσει την επιχείρηση αυτή για μια τέτοια απαίτηση εντός της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 3, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού. Υπέρβαση της προθεσμίας μπορεί να γίνει δεκτή οσάκις η αρμόδια εθνική αρχή, πλην περιπτώσεως αμελείας εκ μέρους της, αγνοούσε τις λεπτομέρειες της παραγωγής ζάχαρης της επιχειρήσεως και η άγνοια αυτή μπορεί λογικά να καταλογισθεί στην εν λόγω επιχείρηση, δεδομένου ότι αυτή δεν ενέργησε καλοπίστως και δεν τήρησε όλες τις σχετικές διατάξεις.**

3) **Η αρμόδια εθνική αρχή μπορεί, χωρίς ούτε να παραβαίνει τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3665/87 της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1987, για κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα, ούτε να παραβιάζει τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, να αρνείται να αποδεχθεί αναδρομικά διασάφηση εξαγωγής που υποβάλλεται προς τον σκοπό λήψεως επιστροφών λόγω εξαγωγής και παρατάσεως της προθεσμίας που προβλέπεται για την προσκόμιση της αποδείξεως της εξαγωγής, όταν, λόγω του γεγονότος ότι η επιχείρηση ζήτησε και έλαβε από την αρχή αυτή πιστοποιητικό εξαγωγής ζάχαρης Γ για ζάχαρη που δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ζάχαρη Γ, η επιχείρηση ούτε ζήτησε ούτε έλαβε επιστροφές λόγω εξαγωγής τις οποίες θα δικαιούνταν αν η ζάχαρη είχε εξαχθεί ως ζάχαρη Α ή Β.**

Macken Colneric Gulmann

Puissochet Cunha Rodrigues

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 10 Ιανουαρίου 2002.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Η Πρόεδρος του έκτου τμήματος

F. Macken